

Těžba jako přínos pro přírodu

Těžba nerostných surovin je chápána jako negativní a nevratný vliv lidské činnosti na krajinu. Dnes je však všeobecně známo, že těžební lokality se po ukončení dolování mohou stát cennými biotopy převážně nelesních stanovišť a útočištěm pro mnoho rostlinných i živočišných druhů.

Hlinišťe jsou lokality s povrchovou těžbou zemín, jílu a nejčastěji sprašových hlín pro výrobu cihel, výjimečně

keramiky. Jsou speci-

fickým příkladem povrchových lomů (těžebních jam), které nemají velkou hloubku, ale zauímají poměrně velkou plochu. Některá hlinišťe, podobně jako pískovny, byla po ukončení těžby zatopena vodou a vznikly tak biotopy vodního charakteru.

To platí i pro hlinišťe v Krhové-Hrádkách, odkud se od 30. let 19. století těžila hlína pro cihelnu v Hrachovci. Těžba cihlářské hlíny byla ukončena v roce 2004 a lom je dnes zarybněnou vodní nádrží s při-

rozenými i uměle vytvořenými tůňkami.

Po ukončení těžby se při zarůstání holých ploch nejprve uplatňují tzv. pionýrské druhy. Mezi ně patří hlavně trávy s dominantní třtinou křovištní a druhy světlomilných dřevin jako bříza bělokorá, topol osikový či borovice lesní. Dále se v lomu vyvíjí mokřadní a pobřežní vegetace, které domiňuje orobinec široolistý a rákos obecný. Nejvýznamnější rost-

linou lomu je ohrožený jetel jahodnatý.

Tato rostlina vyhledává místa vlhká nebo střídavě podmáčená s nezapojenou vegetací, na okrajích rákosin a vodních ploch, nejčastěji na zasolených či alkalických půdách.

PODMÍNKY VHODNÉ PRO ŽIVOČICHY

Specifické podmínky lomu jsou vhodné i pro řadu živočišných druhů z hmyzího světa. Svá hnízda si zde budují samotářské včely, sem tam zahlédneme popoleťtí jinak dobrého běžce svižníka polní-



Hlinišťe Krhová-Hrádky Foto: Kamila Valoušková

ho nebo saranče modrokřídle. Spatřit můžeme celou řadu obojživelníků, mezi nimi i kuňku žlutobřichou či rosničku zelenou. Že lomy patří mezi cenné lokality, dokazuje výskyt silně ohrožené užovky hladké a ještěrky živorodé. Díky přítomnosti vodní nádrže a osluněných tůňek narazíme na zástupce vodního hmyzu a na březích hnízdící kachnu divokou či slípku zelenonohou. Lom je zajímavou lokalitou

i z geologického hlediska. V průběhu těžby bylo odkryto unikátní defilé sedimentů ístebňanského a rožnovského souvrství slezské jednotky, které představuje významný studijní profil. To a mnohem více se dozvíte na výstavě Cihla, hlína, keramika, která se bude konat od 17. dubna do 17. června v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.

Barbora Sasáková,
Muzeum regionu Valašsko